

ΠΛΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΦΤΩΧΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ (Λκ. 16,19-31)

Δύο πρόσωπα μας παρουσιάζει η περικοπή αυτή· ένα πλούσιο και υγιές και ανέμελο κι ένα φτωχό και άρρωστο και βασανισμένο. Ας μελετήσουμε τα πρόσωπα αυτά, ας δούμε τους χαρακτήρες τους αλλά και την κατάσταση που βρέθηκαν στην αιώνια ζωή.

Το πρώτο πρόσωπο είναι ένας πλούσιος. «Ἄνθρωπός δε τις ἦν πλούσιος».

Έχει πλούτο, αλλά δεν έχει όνομα, δεν έχει προσωπικότητα. Είναι μια σκέτη «σάρκα», χωρίς κανένα ψυχικό και πνευματικό υπόβαθρο. Ζει τη ζωή βιολογικά σε επίπεδο κτήνους. Αυτό συμβαίνει μ' όλους τους πλούσιους στα ευαγγέλια. Μόνο άτομα που μετάνιωσαν όπως ο Ματθαίος και ο Ζακχαίος, ή άτομα που κάνανε καλή χρήση του πλούτου όπως ο Αβραάμ ή ο Ιωσήφ ο Αριμαθαίας έχουν όνομα.

«Ἐνεδιδύσκετο πορφύραν και βύσσον».

Πορφύρα=κόκκινο χρώμα, ζωικό, από το θαλάσσιο κογχύλι πορφύρα· από το κογχύλι ονομάστηκε το χρώμα κι από το χρώμα το ύφασμα. Επειδή για να το βάψουν έπρεπε να αλιεύσουν πρώτα κογχύλια και να πάρουν το χρώμα, το ύφασμα στοίχιζε και ήταν ακριβό.

Βύσσοις=είδος βαμβακερού υφάσματος πολυτελούς, που φορούσαν οι βασιλείς και οι μεγιστάνες χρώματος βαθέως πορφυρού. Εξ ου από το ύφασμα προήλθε και το βύσσινο χρώμα.

Συνεπώς ζούσε με πολυτέλεια και εκκεντρικότητα.

«Ἐυφραϊνόμενος κάθε ἡμέραν λαμπρῶς».

Κάθε μέρα είχε γλέντι και διακέδαση. Κανένα πρόβλημα δεν υπήρχε· όλα καλά και ρόδινα.

Ἦταν σκληρός και ἀνάγητος.

Έβλεπε το Λάζαρο να υποφέρει· να μη έχει να φάει, να είναι μόνος και έρημος. Θηρίο να ήτανε και πάλι θα λυπότανε. Κι όμως δεν ενδιαφέρθηκε καθόλου. Άρα, αφού στον Λάζαρο φερότανε έτσι, δεν ελεούσε κανένα ούτε και ενδιαφερότανε για κανένα άλλο εκτός από το τομάρι του. Ήταν πιο σκληρός από τον δικαστή, που ελέησε τη χήρα, αν και Θεό δεν φοβόταν και ανθρώπους δεν ντρεπόταν (Λκ 18,1-8). Και η χήρα ενοχλούσε συνεχώς τον δικαστή να τιμωρήσει τους εχθρούς της, ενώ ο Λάζαρος απλώς προσπαθούσε να διώξει την πείνα τρώγοντας τα ψίχουλα που πέφτανε από το τραπέζι του πλουσίου και σερνόμενος λόγω αδυναμίας και ασθένειας. Αν δεν έχεις και δεν δίδεις, ή αν δυστυχείς και δεν δίδεις, κατανοητό μέχρι ενός σημείου. Το να έχεις όμως και να μη έχεις κανένα πρόβλημα και συνεχώς να γλεντάς και να ζεις με εκκεντρικότητα και παρ' όλα αυτά να μη βοηθείς ακατανόητο και απάνθρωπο.

Το άλλο πρόσωπο είναι ένας πτωχός. «Πτωχός δε τις ονόματι Λάζαρος».

Ο Λάζαρος ήταν αφάνταστα πτωχός. Δεν είχε ούτε ψίχουλα ούτε σπίτι· έστω μια παράγκα. Κι όμως ενώ είναι πτωχός και πεταμένος στο δρόμο έχει όνομα, έχει προσωπικότητα. Πτωχός ήταν και η κατ' εξοχήν προσωπικότητα, ο Χριστός. Γεννήθηκε, έζησε, πέθανε πτωχός. Και το έκανε αυτό θεληματικά ενώ ήταν στην πραγματικότητα πλούσιος. **Ο Χριστός «δι' ημάς επτώχευσε, πλούσιος ων, ίνα υμείς τη εκείνου πτωχεία πλουτίσητε».** Αυτή η θεληματική πτωχεία του Χριστού, η κένωση όπως ονομάζεται διαφορετικά, είναι η μεγάλη δόξα του και η μεγάλη προσφορά του στον άνθρωπο. Αν είμαστε πραγματικοί χριστιανοί, δεν πρέπει να φοβόμαστε την πτώχεια και αν είμαστε πλούσιοι θα πρέπει και εμείς με την ελεημοσύνη να αδειάζουμε το είναι μας από τα υλικά πλούτη για να βοηθούμε τους συνανθρώπους μας κι έτσι να πλουτίζουμε πνευματικά.

«Εβέβλητο προς τον πυλώνα προς τον πυλώνα αυτού ηλκώμενος... και οι κύνες ερχόμενοι απέλειχον τα έλκη αυτού».

Ήταν ολομόναχος και χωρίς γνωστούς και φίλους. Κι ενώ ήταν ολομόναχος και πάμπτωχος ήταν συγχρόνως και πολύ άρρωστος και αδύνατος. Ήταν ανήμπορος να βαδίσει και γεμάτος πληγές. Γι' αυτό σερνόταν για να μετακινηθεί και τα σκυλιά ερχότανε και γλύφανε το αίμα από τις πληγές του. Εκτελούσαν χρέη νοσοκόμου, αφού κανένας δεν ερχότανε να τον βοηθήσει, και φαινόταν πιο φιλόανθρωπα από τον πλούσιο και από την κοινωνία της εποχής, αφού όχι μόνο δεν τον κατασπάραζαν για να χορτάσουν την πείνα τους αλλά και τον συμπαραστεκόταν με τα γλυψίματά τους.

Ο Λάζαρος ήταν πολύ ενάρετος.

Είχε τεράστια υπομονή. Ενώ ήταν ολομόναχος και πάμπτωχος και άρρωστος και αδύνατος συγχρόνως, κι ενώ έβλεπε τον πλούσιο να έχει άφθονα τα υλικά αγαθά, να ντύνεται εκκεντρικά και κάθε ημέρα να γλεντά και να ευφραίνεται με τους φίλους του και τους συγγενείς του, δεν απελπίστηκε, δε βλαστήμησε το Θεό και τους ανθρώπους, ούτε τον ίδιο τον πλούσιο. Ούτε τον καταράστηκε. Δεν είπε· «πού είναι η πρόνοια του Θεού και η δικαιοσύνη του» ούτε «δεν υπάρχει Θεός κι αν υπάρχει είναι κακούργος». Δεν είπε· «άτιμη και καταραμένη κοινωνία με πέταξες στην άκρη του δρόμου αβοήθητο και πεινασμένο και άρρωστο». Δεν είπε· «εγώ ενάρετος και δίκαιος και κακοπαθώ ποικιλοτρόπως· ενώ άλλος παλιάνθρωπος και απάνθρωπος είναι υγιής, δεν έχει κανένα πρόβλημα και γλεντά καθημερινά». Κι όλα αυτά σε μια εποχή που δεν ήταν καθαρό το δόγμα της αναστάσεως και της μετά θάνατον ζωής. Δεν είχε γνωρίσει άλλον «Λάζαρο» ούτε είχε ακούσει την διδασκαλία που ακούμε εμείς τώρα. Σίγουρα ο Λάζαρος θα άκουσε και τους «ευσεβείς» της εποχής του να λένε, αντί να πάνε να τον βοηθήσουν, «τι αμαρτίες έκανε και τον τυραννά έτσι ο Θεός»; Κι όμως ούτε απελπίστηκε ούτε νευρίασε και αγανάκτησε εναντίον τους.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΙΩΝΙΑ ΖΩΗ

«Εγένετο δε αποθανείν τον πτωχόν και απενεχθήναι αυτόν υπό των αγγέλων εις τον κόλπον του Αβραάμ».

Κάποτε πέθανε ο πτωχός και άρρωστος και ανήμπορος και ολομόναχος Λάζαρος. Και τον οδήγησαν άγγελοι στον παράδεισο, στην αγκαλιά του Αβραάμ. Σ' αυτή τη ζωή τον κάνανε παρέα τα σκυλιά και ήταν πεταμένος στον δρόμο. Τώρα τον κάνουνε παρέα αλλά και τιμητική συνοδεία οι άγγελοι. Τον οδηγούν κοντά στον αγαπημένο του Θεού και μέγα πατριάρχη και γενάρχη των Εβραίων και προφήτη που μέσω αυτού ήλθε η ευλογία σ' ολόκληρο τον κόσμο. Ο πεταμένος βρίσκεται στο κέντρο του παραδείσου.

«Απέθανεν και ο πλούσιος και ετάφη».

Μπορεί στην κηδεία του να πήγανε επίσκοποι και ιερείς, να ψάλλανε χοροί ψαλτών και να παραβρέθηκαν όλοι οι επίσημοι και οι ευγενείς. Μπορεί να τον συνόδευσαν μουσικές και μπάντες. Να δόθηκαν μεγάλες δεξιώσεις και να γράφτηκαν άρθρα γι' αυτόν από πληρωμένους δημοσιογράφους. Πάντως η Γραφή μιλά σύντομα και ψυχρά. Και οι πατέρες ιστορούν ότι την ψυχή του την συνόδευσαν οι πονηροί και απαίσιοι δαίμονες στον Άδη, για να βασανίζεται αιώνια, όπως λέγει η Γραφή παρακάτω.

«Υπάρχων εν βασάνοις».

Τα πράγματα εδώ αλλάζουν. Ο πλούσιος είναι τόσο πτωχός, που δεν έχει μια σταγόνα νερού. Ο παραπεταμένος και τιποτένιος Λάζαρος που δεν τον έδιδε σημασία, τώρα τον ικετεύει. Βλέπει τη δόξα του και την ευτυχία και την άρρητη ηδονή και απόλαυση που απολαμβάνει, όπως ο Λάζαρος έβλεπε την δική του στη γη. Βλέπει τον πλούσιο, πλην φιλόξενο και ελεήμονα Αβραάμ, να είναι στον παράδεισο και τον εαυτό του να είναι στην κόλαση. Ο ίδιος βρίσκεται μέσα σε φλόγα και υποφέρει και εκλιπαρεί για βοήθεια.

«Απέλαβες συ τα αγαθά σου εν τη ζωή σου, και ο Λάζαρος ομοίως τα κακά».

Και ο μεγαλύτερος κακούργος έκανε κάτι καλό στη ζωή αλλά και ο μεγαλύτερος άγιος έκανε κάτι κακό. Έτσι ο μεν αμαρτωλός φθάνει στην αιώνια ζωή χωρίς αρετή και χωρίς να του χρωστά κάτι ο Θεός, ο δε δίκαιος φθάνει χωρίς αμαρτίες και έχοντας μόνο στεφάνια.

«Ίνα πέμψης αυτόν εις τον οίκον του πατρός μου».

Εδώ φαίνεται ότι ο άνθρωπος, άπαξ και δεν μετανόησε και δεν βελτιώθηκε εδώ, δεν μπορεί ν' αλλάξει προς το καλύτερο στην αιώνια ζωή. Ο πλούσιος παραμένει ατομικιστής ενδιαφερόμενος μόνο για την οικογένειά του. Αντί να πει στείλε τον Λάζαρο στον κόσμο γενικά αυτός νοιάζεται μόνο για τα πέντε αδέρφια του.

«Έχουσι Μωϋσέα και τους προφήτας· ακουσάτωσαν αυτών».

Στην αγία Γραφή μιλά ο Κύριος ο ίδιος. Αν δεν ακούσουν τον ζώντα εις τους αιώνες Κύριο, θ' ακούσουν τους νεκρούς υπηρετές του, έστω κι αν αναστηθούν θαυματουργικά; Η αγία Γραφή είναι ανώτερη από τα θαύματα. Όσοι δεν τη δίνουν σημασία ούτε και στα θαύματα θα πιστέψουν. Οι Ιουδαίοι είδαν τον Χριστό ν' ανασταίνει τον Λάζαρο και ο Λάζαρος να επιστρέφει από τον άλλο κόσμο κι όμως όχι μόνο δεν τον πίστεψαν αλλά και τον σταύρωσαν. Γι' αυτό ο πτωχός λεγότανε

Λάζαρος, ὥστε ὅταν γίνει ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου, νὰ θυμηθοῦν τὴν περικοπὴν, ποὺ εἶπε ὁ Κύριος, καὶ νὰ πιστέψουν.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΑΠ. ΒΑΔΡΑΧΑΝΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
w.w.w. pmeletios. com